5 BANI EXEMPLARUL.—ANUL XXXIV.— N-rul 275 **Ediția de seară** MARȚI 4 (17) OCTOMBRIE 1916

ABONAMENTE
ROMÂNIA: Lei 4.65 / 9.15 / 18.— — STRĂINĂTATE: Lei 10.— / 20.— / 40.—
Sfert / 6 luni / Un an

UNIVERSUL

CELE DIN URMĂ STIRI DIN LUMEA ÎNTREAGĂ
TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
Redacția și Administrația: București, str. Brezoianu, 11

ANUNCIURI
PAGINA III
Linia corp. 7 Bani
idem pag. IV
Inserții și reclame 3,60 linia
Mențiuni sau informațiuni mortuare după anunțuri de la 60—150 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN

Directori: VIRGIL N. DĂRĂSCU și STELIAN POPESCU

BIBLIOTECA UNIVERSITĂȚII IAȘI

INAMICUL RESPINS PRETUTINDENI

Importantele declarații ale lui Venizelos

— Regele Constantin a dus Grecia la ruină —

Lyon, 3. — Venizelos a făcut următoarele declarațiuni asupra situației politice a Greciei corespondentului agenției Havas pe lîngă armata din Salonic:

Examinînd criza actuală, a constatat că politica regală a condus țara la ruină, făcînd-o să sufere toate dezastrele unui război nenorocit.

„Într'adevăr, timp de șase luni, Grecia a stat mobilizată ca și cum ar fi fost în război. Stagnarea vieții economice s'a produs întocmai ca și cum Grecia ar fi fost bătută; finanțele ei sunt sleite, teritoriul invadat, orașele bombardate și distruse, populațiunile ei gonite din căminurile lor, forturile și principalele orașe din Macedonia luate de inamicul creditar, una dar armatele sale pierdută; nimic nu lipsește, nici chiar indemnitatea de război de peste 150 milioane plătită bulgarilor și reprezintată prin valoarea întregului material de artilerie și genin și a cailor trecuți inamicului.

In realitate, politica urmată de rege n'ar avea decît un singur scop: acela de a nu pune, în niciun fel, piedici victoriei germane. Dacă regele n'a voit să-și schimbe atitudinea după intrarea României în concertul Aliaților, nici după ce a avut dovadă că făgăduelile nemțești sunt mincinoase, deoarece Kaisernl garantase că bulgarii nu vor ocupa orașe grecești, e sigur acum că nimic nu-l va mai putea hotărî să-și modifice politica. Din cauza aceasta, am fost constrînși să facem noi sforțarea de a încerca să salvăm Grecia.

Am cea mai mare încredere în viitor și sunt sigur că Grecia întreagă va merge cu noi. Aproape jumătate e de pe acum cu noi. Vom purcede la organizarea militară și sunțem chiar azi în măsură să putem ridica un întreg corp de armată cuprinzînd trei divizii, adică aproape 40.000 de oameni, cu toate serviciile auxiliare.

Negreșit, vom avea nevoe ca Aliații să ne ajute, procurîndune materialul necesar".

Terminînd, Venizelos și-a exprimat dorința ca guvernele aliate să-i înlesnească îndeplinirea sarcinei ce și-a asumat.

Declarațiile regelui României

Paris, 3.—Ziaristul Bainville comentează astfel în *L'Action française* declarațiile făcute de către regele României corespondentului ziarului *Times*:

«Regele Ferdinand s'a mărginit să expue limpede și cu calm motivele pentru cari țara sa s'a aliat cu Înțelegerea, iar greutatea explicațiilor sale cade asupra Germaniei și Austriei. El a rostit un adevărat cuvînt istoric: simțimintele puternice ce împing azi popoarele să-și realizeze aspirațiile, au tărît și poporul român în război, cu cunoașterea luturor jertfelor cerute de război».

Generalul Berthelot

în Rusia și România

Petrograd, 1 Oct. — Generalul Berthelot, trimis în România de către generalul Joffre împreună cu 25 ofițeri francezi de statmajori între cari și doi coloneli, a fost primit de către împăratul Rusiei la mazele cartier general. El a conferit foarte cordial cu generalul Alexeiew.

După aceea a plecat în România.

GENERALUL BERTHELOT

Iași, 3. — Aseară, la orele 9, a sosit aci prin Ungheni misiunea franceză de sub conducerea generalului Berthelot.

Oaspeții au fost salutați în numele guvernului de d. primar G. Mârzescu și generalul Lambrino.

Spre a saluta misiunea sosise aci și d. Robert de Flers, atașat pe lîngă legațiunea franceză din București.

Ieșenii au făcut o caldă manifestație de simpatie ofițerilor francezi.

*

Generalul Berthelot și cu cei doi coloneli au plecat direct la cartierul general al armatei noastre; iar ceilalți ofițeri au sosit azi dimineață în Capitală.

Cu această misiune a sosit și o delegație a statului-major rus.

Ofensiva franco-engleză

Bombardări în diferite regiuni

Karnarvon, 3. — In jos de Ancre, însemnată bombardare din partea vrăjmașului, în cursul zilei, în special în regiunile Gueue de Court, Martinpuich și la nord de Courcelette.

Iucolo, nimic de raportat.

Azi dimineață, după o bombardare, un detașament înaintă a încercat să facă o incursiune în tranșeele noastre, la nord est de Wulwerghem, dar a fost respins de tirul nostru.

Slăbirea rezistenței germane

Karnarvon 3. — Corespondentul special al lui „Morning Post" de pe lîngă armata franceză spune că toate trupele angajate în luptele de acum sunt convinse că, în ce privește germanii, răul a trecut. Un dușman serios ar fi numai iarna și noroiul grozav care împiedică orice operație. Cele mai puternice poziții germane au fost luate, fără sforțări excesive din partea marilor armate aliate. Acestea nu s'au mai găsit amenințate de mitraliere ascunse sub pămînt betonat, la 30 de picioare adîncime, ci fără doar de unele locuri, special fortificate. Rezervele germane n'au mai putut pîndi în momentul atacului din imense tuneluri săpate după lucrări de luni de zile și să răsară deodată cu mitraliere din ascunzători neașteptate, în apropiere de valurile de oameni cari înaintau. Din contră, toate lucrările germane sunt acum la dispoziția noastră. Aliații se folosesc de adăposturile întărite și uriașe ale germanilor. La fiecare înaintare francezii progresează cu mai mare înlesnire, pecînd germanii opun rezistență mai puțin dîrză.

Supremația Aliaților pe frontul Sommei

Karnarvon, 3. — „Morning Post" află din Paris amănunte interesante asupra unor note ale generalului von Armin, cu privire la supremația Aliaților pe frontul Sommei. Aceste note provin de la statul-major al corpului 17 de armată germană și, printre alte puncte menționate, sunt următoarele: Focul artileriei inamice și al mortierelor de tranșee este extraordinar de bine îndreptat de către aeroplane și baloane. Aviatorii vrăjmași sboară foarte jos asupra pozițiunilor noastre, observînd astfel foarte precis pozițiunile din pozițiunile și bateriile noastre, cari încă n'au fost distruse. Atunci focul vrăjmaș e imediat îndreptat asupra acelor puncte. Nu mai este multă vreme posibil de a menține satele sub focul artileriei grele noui vrăjmașe.

Noui succese franceze

— 800 prizonieri germani —

Paris, 3. — *La sud de Somme, francezii au dat două atacuri, cari au reușit în mod strălucit; unul a avut loc la est de Belloy, în Santerre și el a pus pe francezi în posesiunea primei linii germane pe un front de doi kilometri; la al doilea atac au luat satul Genermont și o fabrică de zahăr (1200 m. nord-est de Ablaincourt). Au luat 800 prizonieri, dintre cari 17 ofițeri.*

Pe restul frontului canonadă intermitentă.

Atac german respins

Paris, 3. Francezii au progresat, la nordul Sommei, pe culmea de la Malasuise.

La sudul Sommei, germanii, în urma unor violente tiruri de baraj, au pornit un puternic atac împotriva pozițiunilor franceze de la Ablaincourt, reușind să ocupe o parte a satului și tranșeelor dela nord-est, dar au fost cu totul respinși de un contraatac.

Marele Cartier General

Comunicat oficial No. 50

Din 3 Oct. 1916, ora 7 dim.

Frontul de Nord și Nord-Vest:

La Tulgheș și în valea superioară a Bicazului, violente acțiuni de artilerie; atacurile infanteriei inamice au fost respinse; s'au luat 40 prizonieri.

La Palanca și în Valea-Uzului, acțiuni de artilerie. Pe frontieră s'au respins atacurile infanteriei inamice.

In Valea Oituzului inamicul a atacat violent trupele noastre de pe graniță, dar a fost respins dincolo de graniță.

In Valea Buzăului, mici acțiuni, cu care ocazie s'au luat 80 prizonieri.

La Tabla-Buții ne-a silit a ne retrage puțin spre sud.

La Bratocea, situația neschimbată.

La Predeal s'au respins atacurile inamicului cu mari pierderi pentru el.

In regiunea Rucărului, trupele noastre rezistă cu îndârjire.

In regiunea Oitului am ocupat stâna Gligoman, Cisica-Dobrunului și Cisica-Stricatului.

In regiunea Jiului, mici acțiuni.

In regiunea Orșovei, acțiuni de artilerie.

FRONTUL DE SUD:

In tot lungul Dunării, schimb de focuri.

In Dobrogea, s'a respins printr'un atac cu baioneta, un post inamic spre Carabaca.

Căderea liniei de apărare de pe Carso

— 6.000 prizonieri și pradă bogată luată de italieni —

Roma, 30 Sept. — Ofensiva splendidă desfășurată eri de trupele viteze ale armatelor II și III a smuls vrăjmașului întreaga linie de apărare de pe Carso de la cota 208, spre est de lacul Doberdo, pînă la Vippacco, pe cînd spre nord de acest torent, frontul austriac a fost întrecut într'un punct dintre cele mai însemnate din tot sistemul său de apărare la sud-est de Borgo San Pietro (Goriția), anume: în punctul de unde dușmanul domina cursul rîului Vertoibizza. De asemenea, într'o parte din povîrnișul păduros și ripos care se ridică pînă la Veliki Hribac, însemnat pe hartă sub denumirea de cota 343, terenul e acoperit de un strat subțire de pămînt, tranșeele au fost săpate în stînci cu aparate perforatoare adînci de 1.80 m., aceste tranșee erau prevăzute cu niște parapete foarte mici în care se găsean din loc în loc deschizături apărate de bucîeri de metal, pe cînd o rețea de sîrmă de fier o mai apăra. Comunicațiunile între ele fuseseră înmulțite și prelungite pînă în spre dealurile învecinate în caze, sub niște adăposturi de piatră prevăzute cu acoperișuri cuirasate, se îngrămădeau rezervele. In acest scop vrăjmașul a mai întrebuințat peșterile și cavernele naturale atît de numeroase și renumite în platoul Carso; care foarte des nu pot fi observate de aviatori. Această dificultate a fost înlăturată de îndrăzneala observatorilor noștri cari au înaintat pînă la liniile extreme ale infanteriei inamice spre a îndrepta mai bine tirul bateriilor noastre.

După amiazi, rezultatele fericite date de focul nostru de pregătire fiind pe deplin constatate, detașamentele noastre au dat un atac vijelios în contra liniilor dușmane. Buletinul nostru de război în concluzia lui s'a mărginit să stabilească rezultatele definitive ale victoriei noastre; dar aceste rezultate nu au fost dobîndite de cît după o luptă îndelungată în care pozițiunile au fost citeodată pierdute după un contra-atac violent și reconcerite și păstrate de noi în ciuda focului teribil de artilerie al vrăjmașului.

Novavilla, care e un nod foarte însemnat de drumuri, fusese întărît formidabil de către austriaci. Spre nord de acest oraș, o redută triunghiulară era un obstacol de temut pe lîngă liniile de tranșee așezate în fața drumurilor. Pe de altă parte, ruinele caselor erau organizate pentru apărare și formau ca un fel de cetate prevăzută cu numeroase mitraliere. De asemenea, înălțimile, care încoronează cota 208 spre nord și puțin spre sud-vest de Novavilla, erau puternic întărite.

Ceața și ploile au stingherit de diminuță acțiunea artileriei noastre și chiar pe cîteva puncte atacul trupelor le-a dus mult mai departe de obiectivul stabilit și unde s'au oprit mai pe urmă. Astfel s'a întîmplat că detașamentele noastre, urmărind pe dușman care fugea, au înaintat pînă aproape de Jamiano; dar fiind bombardate acolo cu o violență extremă, ele au trebuit să se retragă puțin spre niște poziții mai puțin expuse spre a înlătura pierderi zadarnice.

Succesul zilei de eri nu-i caracterizat numai prin cucerirea liniei inamice cu punctele de sprijin, ca: creasta Quota Pelata și cota 285 (spre est de San Grado), satul Novavilla, cota 208 și reduta spre sud de această localitate; însemnătatea victoriei noastre e mărită de marele număr de prizonieri, trecînd de 6.000 precum și de prada bogată compusă din arme și muniții.

La numărul prizonierilor mai trebue adăugate pierderile inamicului care, după afirmațiunile prizonierilor, au fost foarte considerabile și care se înțeleg dacă se ține seamă de eficacitatea extraordinară a focului nostru de pregătire care uimește pe toți prizonierii vrăjmași. (Stefani).

Declarațiile ministrului sîrb Wesnici

Paris, 3. — Intorcîndu-se dintr'o vizită făcută pe frontul francez, d. Wesnici, ministrul Serbiei la Paris, a făcut lui „Petit Journal" următoarele declarații:

„N'am disperat niciodată de causa noastră care e a dreptului și a justiției, dar deunăzi am văzut victoria strălucind în ochii eroicilor soldați francezi și englezi, precum am simțit-o apărînd în cuvintele cumpătate și hotărîte ale admirabililor lor șefi.

„M'a nimit mai ales privelișteа ce mi-au oferit-o soldații regelui George și soldații francezi luptînd cot la cot în cea mai desăvîrșită înțelegere. Aceastăunire frățească a două mari popoare întru apărarea civilizației și a progresului e o sigură chezășie, nu numai a biruinței noastre apropiate, ci și a unui viitor mai bun".

Canada

înființează o școală de aviație și o fabrică de aeroplane

Londra, 30. — Corespondentul din Ottawa al ziarului Morning Post *spune că guvernul canadian va inaugura o școală de aviație și o mare fabrică de aeroplane în Canada. Aceasta se va face în cooperație cu autoritățile imperiului britanic. Fabrica de aeroplane va funcționa sub controlul direcțiunei muniților a imperiului. (A. T. E.)*

Pe frontul italo-austriac

Alte succese italiene

Coltano, 1. — *Pe frontul Trentinului, acțiune de artilerie în zona Pasubio, la obîrșia rîului Vanoi.*

In noaptea de 29 spre 30, trupele italiene au respins o încercare de atac a inamicilor în contra pozițiunilor din Busaalta (movila 2456).

In Haut-But, mare activitate a artileriei inamice. Bateriile italiene au răspuns dînd foc bateriilor inamice din spatele muntelui Pal Piccolo.

In zona de la sud-est de Gorizia, trupele italiene, printr'o acțiune energică, au înaintat spre nord, ocupînd înălțimile de la Sober pînă la drumul de la San Pietro la Prebacino. Mai mulți prizonieri și o cantitate mare de arme și muniții au rămas în mîinile italienilor.

Pe Carso, zi relativ liniștită. Trupele italiene s'au folosit de aceasta ca să-și întărească pozițiunile de curînd cucerite. Detașamente plecate în recunoaștere au făcut vreo sută de prizonieri în mare parte răniți.

Avioanele italiene au bombardat taberile inamice la Val Sugana și s'au întors apoi nevătămate. Seara, aeroplane inamice și-au repetat colindările obișnuite pe Isonzo de jos, fără să facă nici victime, nici alte stricăciuni.

Pe frontul macedonean

Căderea orașului Seres iminentă

Paris, (data suprimată de cenzură). — *Ziarul* Times *scrie că e apropiată căderea orașului Seres. Totuși, faza esențială a operațiunilor actuale în Macedonia este că Aliții nu permit bulgarilor de a dispune de trupele lor spre a le transporta aiurea și ajută astfel să reducă în mod considerabil amenințarea îndreptată în contra României.*

Bulgarii vor apăra cu tărie Monastirul și dupăn multă rivnă pentru aceasta. Va trebui să treacă oarecare timp spre a pune mîna pe puternicele întăriri construite în ultimul timp. (Agenția Radio).

Submarinele germane

în America

Paris, (dată suprimată de cenzură).— După o informațiune din Londra, părerea generală e că un singur submarin a operat pe coastele americane și că germanii au stabilit în largul coastei statului Maine o stație secretă de submarine. Toate sforțările sunt făcute spre a descoperi această stație. (Agenția Radio).

Imprumutul francez

și vărsămintele de aur

Paris (dată suprimată de cenzură). — In cursul săptămînei trecute 16 milioane în aur au fost vărsate la diferitele bănci. Numai în departamentul Senei, vărsămintele au atins cifra de 4 milioane 150.000 franci.

Mișcarea subscrierilor se generalizează în cercurile agricole unde se constată un mare număr de mici subscrieri. Marile societăți agricole au adresat un apel călduros membrilor lor. (Agenția Radio).

EȘECUL

împrumutului de război german

Londra, 28. — *Corespondentul din Paris al ziarului „Daily Chronicle" spune că cunoscutul scriitor Edmond Thesy afirmă că al 5-lea împrumut de război german a fost „un eșec complet". El spune că în timpul războiului datoria publică a imperiului german cît și a statelor dependinte a crescut cu cel puțin 100 miliarde franci. El crede că nu va fi posibil germanilor să satisfacă obligațiunile interne după război. (A. T. E.)*

Nu ridicați de pe jos CUTII de BOMBOANE, RAHAT, PACHETE DE CIOCOLATA, BANCNOTE, JUCARII, BATISTE SAU ORICE FEL DE LUCRURI. Deprindeți pe copii să se ferească de ele și să nu primească nimic dela persoane străine.

Dușmanii noștri aruncă pe străzi, prin curți și caută să împartă copiilor bomboane, fructe, covrigi și tot felul de lucruri, cari conțin otravă și microbii celor mai cumplite boli.

Cînd găsiți asemenea obiecte, anunțați îndată autoritățile.

Revolutia din Grecia

Garanțiile cerute de Aliați

LYON, 3. — Amiralul d'Artige du Fournet a remis autorităților din Atena o nouă notă, prin care cere:

1. Controlul poliției grecești.

2. Interzicerea portului armelor de către cetățeni.

3. Interzicerea trimiterei de material de războiu în Tesalia.

Consiliul miniștrilor prezidat de rege a acceptat aceste cereri.

Patru torpilcare grecești au fost ocupate de echipagii italienești, submarinele de către echipagiile engleze și restul flotei decatre echipagiile franceze. Ordinea este asigurată de patrulele de marină. Aliații au ocupat ostroavele Leros și Cyra, la intrarea arsenalului. Aceste insulețe serveau ca depozite de muniții. Echipajul submarinului KIFIAS, care a aderat la mișcare, rămâne pe bord.

*

Londra, 30. — Corespondentul din Atena al ziarului „Morning Post" spune că măsura luată de către generalul Fournet de a cere controlul liniei ferate Pireu-Larissa era de cea mai mare importanță, ba chiar o necesitate pentru siguranța armatelor aliate din Macedonia. In ultimele zile aceste căi ferate au transportat din Capitală înspre Salonic și Thesalia arme, muniții, aprovizionări. In acelaș timp stocul de grîne din Thesalia a fost rechiziționat de către guven. De acum aproape 2 săptămîni o divizie care staționa în Chalois a fost retrasă în interiorul județului Beoția pînă la stația Schismatri. Trupele din diferite puncte ale Peloponesului au fost concentrate la Counth de unde ar putea într'un anumit caz ajunge în cîteva ore peste Helicon la căile ferate în Beoția. Trupele din Atena au fost trimise în spre Nord de-a lungul liniei ferate, ori cantonate în împrejurimile domeniului regal la Tatoi, care este bine fortificat cu tranșee și tunuri. Accesul palatului este strict interzis fără permisiune specială. Se vede deci, că în caz că Aliații ar încerca să forțeze Grecia să intre în războiu alături de ei, sau dacă ar încerca să forțeze pe rege să accepte pe Venizelos în guvern, planul regelui Constantin este să se retragă, în spre nord de-a lungul liniei ferate și să aștepte împrejurările cu trupele lui cantonate pe linia Krikkala în Thesalia sosirea armatei germane care i a fost promisă, spre a putea da o lovitură Aliaților. Nu se poate ști dacă în realitate acest plan absurd a găsit aprobarea regelui, dar este cert că partizanii lui vorbesc despre acest lucru ca despre un program hotărît; afară de aceasta, toate măsurile arătate mai sus confirmă decizia regaliștilor, cari, se pare că nu se gîndesc la loc la consecințele cari ar putea avea o asemenea intenție. Guvernul grec a fost surprins de cererea urgentă a amiralului Fournet care a dat o mare lovitură planurilor regaliștilor. Ei au fost nevoiți să cedeze forțelor superioare, dar în acelaș timp, ei au adresat un protest formal în contra ultimatului. Toate cererile făcute de amiralul Fournet sunt în curs de a fi satisfăcute. (A. T. E.).

Ce înțeleg austriacii

prin „disciplină"

Londra, 30. — *Ziarul* Morning Post *spune că este foarte greu ca într'o țară civilizată și constituțională să se înțeleagă metodele „Disciplinei Austriace". Cel mai caracteristic fapt al acestui sistem este metoda lor de a se răzbuna în contra deputaților unguri cari cer independința și cari actualmente sunt sub drapel, îndrăznind să critice guvernul în cursul ultimei sesiuni și atrăgînd atențiunea asupra faptului că soldații unguri sunt maltratați de ofițerii austriaci și asupra incompetenței generalilor austriaci. Generalii în chestiune sunt furioși. Primul pas al șefului statului-major, imediat după închiderea Camerei era să dea ordin ca toți membrii parlamentului ungar, cari dețin un grad militar să se prezinte la regimentele lor și să fie trimiși pe front. Karolyi, conducătorul cel mai de temut al opoziției, era sergent în primul regiment de honvezi; toți ofițerii acestui regiment fiind partizanii lui, națiunea credea că o să fie destul de sigur între husarii unguri, însă guvernul i-a transferat pe Karolyi într'un regiment de infanterie austro-german, care avea ordin să plece pe frontul rus în regiunea Kovel, unde atacurile rușilor sunt foarte violente și unde este cel mai mare pericol ca el să fie făcut prizonier sau omorît.*

Corespondentul adaogă că nu este exclus ca și nevasta lui Karolyi, cît și partizanii lui cari au luat parte la campania leaderului opoziției, să aibe de suferit prin determinarea guvernului, să cauzeze moartea acestor oameni, trimițîndu-i pe front cu misiuni periculoase. Corespondentul adaogă că dacă s'ar întîmpla ca Karolyi sau unul din partizanii lui să moară în urma acestei metode de disciplină, viața generalilor austriaci și chiar a lui Tisza nu va fi sigură mult timp. (A. T. E.)

Moartea regelui Bavariei

Paris, (dată suprimată de cenzură). — O telegramă din Zurich anunță că regele Othon al Bavariei a murit în castelul Fursteureich, în vîrstă de 68 ani.

El era fratele regelui Ludovic, mort în mod tragic și ca și el, atins de alienație mintală. A domnit dela 1886 sub regența unchiului său, prințul Luitpold, și în urmă sub aceea a prințului Ludovic pînă în 1913. La această dată, demnitatea regală fu predată prințului regent, care deveni astfel regele Ludovic III. (Agenția Radio).

Ziar socialist suspendat

Lyon, 3. — Gazeta socialistă *Die Rheinische Arbeiterzeitung* din Duisburg a fost suspendată din ordinul generalului comandant al regiunei corpului 7 de armată.

PROPUNERI

Un domn abonat propune ca premiile din Noembrie ale „Universului" și în special suma de 5000 lei să fie oferită Crucei Roșii și Familiei Luptătorilor.

Noi nu putem schimba destinația premiilor. Cîștigătorul va putea dispune la timp așa cum va crede.

*

Trecînd eri pe la biserica Sf. Gheorghe, am privit lupoaica trimeasă nouă de primăria din Roma. Am privit și mi se părea că făptura simbolică de țițele căreia atîrnă Romulus și Remus, cerea o podoabă care-i lipsește în timpul de acuma; cerea podoaba tricolorilor: român, italian și francez.

Se va găsi cine să-i o dea?

N. T.